

Vedlegg 1

Sammenfatning av høringsuttalelser til detaljplan og konsesjonsendringer for Onarheim transformatorstasjon

Statnett sine kommentarer av 15. oktober 2025 er sammenfattet i kursiv under den aktuelle høringsuttalelsen.

Vestland fylkeskommune skriver i brev datert 18. september 2025 at seksjon for kulturarv i fylkeskommunen har vurdert saken som regional kulturmiljømyndighet. Etter deres vurdering vil de planlagte endringene ikke ha negative konsekvenser for kulturminneverdier, verken for automatisk fredede eller andre verneverdige kulturminner.

Et av tiltakene, terrengtransport T14, følger delvis traséen til den Stavangerske Postveg, som er omtalt i Sweco AS sin fagrapport. Fylkeskommunen viser til et flyfoto fra 1981 som viser at denne delen av veien allerede har vært utsatt for omfattende inngrep i forbindelse med tidligere anleggsarbeid. Det vises videre til at Statnett i detaljplanen beskriver at bruk av eksisterende veier kan kreve midlertidige eller permanente forsterkningstiltak, som for eksempel tilførsel av bærelagsmasser, dreneringstiltak eller forbedring av kurvatur. På flere strekninger vil det trolig ikke være behov for slike tiltak.

Fylkeskommunen presiserer at dersom arbeidet berører strekningen der den Stavangerske Postveg går, skal veien settes tilbake i samme stand som før arbeidet med T14 ble påbegynt. For terrengtransport T16, som ligger nord for Onarheimsvegen, går traséen vest for den Stavangerske Postveg og vil dermed ikke påvirke denne.

Det automatisk fredede kulturminnet, en boplass fra eldre steinalder (Askeladden id. 135141), blir ikke berørt av tiltaket. I detaljplanen er det presisert at området rundt kulturminnet skal inngjerdes og sperres av for å unngå utilsiktet skade eller negativ påvirkning.

Vestland fylkeskommune har ellers ingen vesentlige merknader til saken, men understreker at dersom det oppdages funn under gjennomføringen av tiltaket, skal arbeidet stanses umiddelbart og fylkeskommunen varsles. Dette skal sikre at rette forvaltningsmyndighet kan dokumentere og vurdere funnet i henhold til kulturminneloven § 8 andre ledd.

For tiltak som utføres innenfor byggegrensen til fylkesveiene må det søkes om dispensasjon etter veglova. Det samme gjelder ved utvidet eller endret bruk av avkjørsler, eller dersom nye avkjørsler etableres. Ved kryssing av vei eller gravearbeid langs veien må det søkes om graveløyve.

Statnett: Statnett skriver at de skal istandsette trasé for T14 og at de vil, som beskrevet i detaljplanen, gjerde inn det aktuelle kulturminnet 135141. Statnett skriver at de vil varsle Vestland fylkeskommune dersom funn blir gjort underveis i anleggsarbeidet, og vil stanse arbeidet på stedet i påvente av tilbakemelding. Statnett vil sørge for at det søkes om dispensasjon fra byggegrenser etter veglova.

Statsforvalteren i Vestland skriver i e-post datert 29. september 2025 at tiltaket har stor samfunnsverdi og omfatter arealer på og i nærheten av eksisterende inngrep. Samtidig konstaterer Statsforvalteren at prosjektet krever noe mer areal enn det som tidligere er godkjent i konsesjonen, noe som vil medføre økte naturinngrep.

Statsforvalteren legger til grunn at naturmiljøet blir ivaretatt så godt som mulig, i tråd med miljørettsprinsippene i naturmangfoldloven §§ 8-12. Det opplyses at søknaden om inngrep i kantvegetasjonen ved Øyrabekken er behandlet som en egen sak, og det minnes om at omleggingen av bekken også må avklares med Vestland fylkeskommune i henhold til forskrift om fysiske tiltak i vassdrag.

Videre forutsetter Statsforvalteren at stein- og jordmasser håndteres i samsvar med gjeldende regelverk, slik det framgår av Miljødirektoratets veileder M-1243 og ressurspyramiden for overskuddsmasser. Det er utarbeidet en tiltaksplan for håndtering av forurensede masser, som skal avklares med Kvinnherad kommune etter forurensningsforskriften kapittel 2. Statsforvalteren minner også om plikten etter forurensningsloven § 7 til å unngå forurensning.

Statnett: *Statnett har ivaretatt naturmiljøet gjennom konsesjonssøknad og gjennom detaljplanlegging. Statnett håndterer overskuddsmasser i tråd med ressurspyramide for overskuddsmasser. Masser vil tilstrebes gjenbrukt der det er mulig på plassen eller til andre samfunnsmessige formål, og det er kun overskuddsmasser som ikke kan gjenbrukes som skal mellomlagres. Tiltaksplan for forurensete masser er godkjent av Kvinnherad kommune 01.08.2025. Omlegging av bekk er avklart med Vestland fylkeskommune gjennom tillatelse av 26.09.2025.*

Hydro Aluminium AS skriver i brev datert 15. september 2025 at de på generelt grunnlag støtter etableringen av ny Onarheim transformatorstasjon, men har flere spesifikke merknader til Statnetts endringssøknad og detaljplan.

Hydro Husnes, tidligere Sør-Norge Aluminium AS, ble et heleid Hydro-selskap 1. november 2014. Den juridiske enheten Sør-Norge Aluminium AS ble beholdt frem til 1. juli 2025, da den ble fusjonert inn i Hydro Aluminium AS. I forbindelse med denne konserninterne fusjonen søkte Hydro 11. juni 2025 om overføring av nødvendige anleggskonsesjoner (NVE ref. 202515761-1). Anleggskonsesjon for Husnes transformatorstasjon og Husnes industriområde ble meddelt Hydro Aluminium AS 13. august 2025 (NVE ref. 202515761-3 og 202515671-4).

I Statnetts søknad av juni 2025 om endring av konsesjon for Onarheim transformatorstasjon søker Statnett om konsesjon for utvidelse av det eksisterende stasjonsområdet for Husnes transformatorstasjon. I praksis innebærer dette å erstatte deler av gjerdet rundt Husnes transformatorstasjon med et nytt, noe utvidet gjerde. Dette er illustrert i Statnetts søknad punkt 2.5, figurene 11–13.

Hydro påpeker at det ikke er Statnett som eier eller innehar anleggskonsesjon for stasjonsgjerdet rundt Husnes transformatorstasjon. Gjerdet og den aktuelle tomten eies i dag av Hydro, som også har anleggskonsesjon for dette området (jf. NVE ref. 202515671-3). Hydro bemerket dette også i søknad om anleggskonsesjon datert 11. juli 2025 (NVE ref. 202515671-1).

Statnetts prosjekt for ny Onarheim transformatorstasjon er årsaken til behovet for å flytte deler av stasjonsgjerdet, og Statnett vil dekke kostnadene knyttet til utvidelsen. Statnett bør etter Hydros vurdering være byggherre for etableringen, men gjennomføre arbeidet i nødvendig samarbeid og koordinasjon med Hydro, som har den daglige driften av stasjonen. Hydros involvering vil blant annet omfatte gjennomgang av planlagt utførelse, plassering av dører og porter, samt kontroll av ferdigstillelse.

Etter endt arbeid bør Hydro fortsatt være eier og ansvarlig konsesjonær for drift av hele stasjonsgjerdet, også den nye delen. Statnett har uttrykt at de ønsker å utføre arbeidet og bekoste det som del av sitt prosjekt, men at Hydro skal ha eierskap og driftsansvar etter ferdigstillelse. Hydro understreker at Statnett etter ferdigstillelse må overlevere «as-built»-tegninger, slik at dokumentasjonen kan integreres i Hydros egne kartverktøy (Gemini).

Hydro mener det bør sikres at kartvedlegg til gjeldende anleggs konsesjon for Husnes transformatorstasjon oppdateres med revidert skisse av det utvidede stasjonsområdet før anlegget settes i drift. Dette vil innebære konsesjon for Hydro til å eie og drifte også den nye delen av gjerdet. Hydro åpner for nærmere avklaring med NVE om konsesjon for bygging av gjerdet. Etter Hydros vurdering bør konsesjon til å bygge kunne gis til Statnett, under forutsetning av at Hydro tildeles konsesjon til å eie og drifte det endrede gjerdet når det er satt i drift.

Det fremgår at masselageret D1 skal sikres med en fyllingsfot av sprengstein mot det omlagte bekkeløpet. Hydro påpeker at det ikke er gjort vurderinger av konsekvensene dersom det oppstår utglidning eller svikt i sikringen. Det er også uklart hvilke følger en eventuell blokkering av bekkeløpet kan få, for eksempel om dette kan føre til flom på Statnetts tomt eller inn mot Fagne og Hydros område. Hydro stiller spørsmål ved om Statnett i konsekvensutredningen for omlegging av Øyrabekken har vurdert slike scenarioer.

Det er planlagt lagring av masser i tilstandsklasse 2 og 3 i D1. Hydro etterlyser vurdering av konsekvensene dersom slike masser eller avsig havner i Øyrabekken, og hvordan dette kan påvirke vannkvalitet og biologisk mangfold, herunder fisk og annet liv i bekken og Onarheimsvatnet. Dette er særlig relevant både under anleggsfasen og i driftsfasen.

Hydro foreslår at det spesifiseres konkrete tiltak som entreprenør må gjennomføre for å hindre forurensning, som filtrering av avløps- og overflatevann eller andre sikringstiltak. Det bør også vurderes behov for tilsvarende permanente tiltak.

Planen beskriver etablering av en ny permanent tursti etter anleggsfasen, med tilknytning til eksisterende turstinett og universell utforming. Det opplyses at planen skal utarbeides i samarbeid med kommunen og turlag. Hydro påpeker at det er uklart hvem som får ansvar for vedlikehold av turstien etter etablering, om det er kommunen, turlaget eller eventuelt Hydro dersom deler av stien går over selskapets grunn.

Videre er det nevnt at turstien skal krysse det omlagte bekkeløpet, uten at det er spesifisert hvordan dette skal løses teknisk, for eksempel med bro eller kulvert. Hydro etterlyser vurderinger av konsekvensene dette kan ha for estetikk, drift og vedlikehold. Selskapet ønsker å bli involvert i den videre planleggingen av turstien for å sikre god koordinering og praktisk gjennomføring.

Kapitlene 5.2.4 og 5.2.6 omtaler felles bruk og vedlikehold av vann- og avløpsanlegg (VA) og adkomstvei til Onarheim transformatorstasjon etter etablering. Både Statnett, Fagne og Hydro vil benytte denne infrastrukturen, og tiltaket er også et samarbeid med Kvinnherad kommune og eventuell fremtidig næringspark.

Hydro påpeker at det ikke er avklart hvordan ansvar for drift og vedlikehold skal fordeles, for eksempel når det gjelder brøyting, inspeksjon, reparasjoner og annet vedlikehold. Hydro mener det bør inngås en formell avtale mellom de relevante partene som regulerer dette, inkludert kostnadsdeling og føringer for vedlikeholdsarbeid på arealer der Statnett har etablert infrastruktur. Det bør også vurderes om dette kan medføre tekniske eller økonomiske utfordringer for Hydro, særlig ved fremtidige behov for graving eller reparasjoner.

Statnett: *Statnett er innforstått med eierforhold og eksisterende konsesjon, og erkjenner at dette burde blitt kommentert i detaljplanen. Statnett ønsker at NVE vurderer om Statnett kan gis konsesjon til denne utvidelsen eller om denne konsesjonen tildeles Hydro, og hvorvidt det er mulig å tildele en slik konsesjon uten at Hydro formelt har søkt om tiltaket, gitt tilbakemeldingen fra Hydro over.*

Statnett har fått utført geoteknisk stabilitetsvurdering av mellomlager D1 som er oppsummert i egen rapport. Rapporten konkluderer med at sikringstiltak, som skissert, er tilstrekkelig og at stabiliteten til mellomlageret er ivaretatt. Rapport skal sendes Hydro. Angående avrenning fra mellomlager forventes det at partikler vil nå vassdraget, men at disse i anleggsfasen vil sedimenteres i midlertidige sedimentbasseng og i driftsfasen i terskel for energidrepebasseng. Håndtering av sediment transport er omtalt i egen post i entreprise/kontrakt for Grunn- og bygg arbeider.

Statnett skal bygge og legge om turstiene. Det er naturlig at vedlikehold av omlagte turstier tilfaller de interessentene som i dag vedlikeholder turstinett i området. Statnett er positive til at Hydro inviteres som part i utarbeidelse av plan for permanent utarbeidelse av tursti sammen med Statnett, kommune og turlag.

Hvordan ansvar for drift og vedlikehold skal fordeles er et tema som ikke omfattes av NVE sin myndighet, men som må avklares mellom de berørte parter. Det vil i forbindelse med Statnetts arbeider bygges kommunale ledninger i felles adkomstvei (Onarheimsvegen) som vil eies av kommunen.

Åsmund Kåre R. skriver i brev av 15. september 2025 at han viser til sin tidligere høringsuttalelse i konsesjonssaken og til det oppdaterte kartet fra Statnett som viser inngrep i området. Han understreker behovet for strenge krav til støy og annen forurensning i anleggsperioden. Bolighus på eiendommene 143/31 og 143/203 ligger 130-250 meter fra den sørlige delen av anleggsområdet, og deler av skogen som skjærer boligene vil bli fjernet i forbindelse med bygging av adkomstvei, elveomlegging og ny tursti. Rørvik peker på at støyproblematikk ikke er omtalt i planmaterialet, og ber om at støyende arbeid begrenses til normal arbeidstid på hverdager, med full stans i helger og på helligdager. Han foreslår også kontinuerlige støymålinger ved boliger som kan bli berørt, inkludert husene øst for fylkesveien.

Rørvik kommenterer videre masselager D2 på eiendom 143/1, som grenser til hans eiendom 143/31. Han opplyser at det tidligere er utført ulovlige inngrep på hans grunn, blant annet uautorisert skogrydding og påfylling av masser uten nabovarsel, noe som har økt høydeforskjellen og risikoen for utglidning inn på hans eiendom. Han krever at den ulovlige fyllingen fjernes, og at eksisterende fylling trekkes tilbake slik at det ikke lenger er fare for utrasing. Dersom Statnett skal bruke området D2 som masselager, må dette flyttes lenger bort fra grensen til 143/31 for å unngå skade og verdiforringelse.

Videre påpeker Rørvik at dreneringsgrøfter nord for 143/31 leder vann mot Onarheimselva, og ber om at disse ikke blokkeres ved bygging av tursti eller elveomlegging. Det må legges rør under stien slik at naturlig drenering opprettholdes. Han påpeker også flere feil i saksdokumentene knyttet til navn på vassdrag. Det korrekte navnet er Onarheimselva, ikke Onarheimsøyri. I tillegg brukes feilaktig navnet Hellelandselva i Swecos rapport, mens det korrekte er Hellelandselva, som ligger langt sør for planområdet og ikke er berørt av tiltaket. Rørvik mener rapporttittelen derfor burde vært «Omlegging av Øyrabekken og Onarheimselva i Kvinnherad kommune, Vestland fylke».

Statnett: Statnett forholder seg til retningslinjer for støy i arealplanlegging som også vil gjelde for anleggsperioden. Eksempelvis vil dette regulere støyende aktiviteter i perioder på døgnet, i helger og høytider.

Planlagt masselager (D2) skal tilpasses mht. tilgrensende eiendom. Statnett kan ikke svare for det som tidligere er utført i regi av grunneier.

Overvannshåndtering skal sikres i forbindelse med etablering av ny tursti og andre permanente og midlertidige tiltak.

Statnett tar navnefeilene til etterretning og innrømmer at det nok har skjedd en glipp, Statnett vil i fortsettelsen kalle elva for Onarheimselva.

Kvinnherad Industri- og Næringsparti (INP), ved Gunnar Helleland, skriver i brev av 14. september 2025 at partiet viser til planene for 300 kV kraftledning mellom Onarheim og Børtveit. Han viser til at det på informasjonsmøtet om Onarheim transformatorstasjon tidligere ble opplyst fra prosjektledelsen at ledningen fra Hydro mot Børtveit på sikt skulle legges som kabel. Nå foreligger det imidlertid planer om ny luftledning og nytt kabelmuffeanlegg ved golfbanen, noe partiet stiller spørsmål ved.

Helleland peker på at det planlagte kabelmuffeanlegget (P12) vil bli svært synlig for trafikanter til og fra Husnes, og at plasseringen på dyrket mark ved golfbanen gjør anlegget enda mer dominerende enn dagens anlegg, som fremstår som en naturlig forlengelse av Hydro-hallene. Han viser til at Statnett tidligere selv har argumentert for at slike anlegg er store og visuelt skjemmende, blant annet i Rosendal, og mener det derfor virker urimelig og lite framtidsrettet å etablere et nytt kabelmuffeanlegg på denne måten på Husnes.

Videre understreker INP at selv om Husnes har vokst fram rundt aluminiumsverket, bør dette ikke brukes som begrunnelse for å plassere flere tekniske og skjemmende installasjoner i området.

Han foreslår at kabelen fra den nye Onarheim transformatorstasjonen til Børtveit i stedet legges som jord- og sjøkabel fra Onarheim og over fjorden. Dagens kabel fra 1980-tallet er en 300 kV-kabel som uansett må oppgraderes til 420 kV på sikt for å harmonere med resten av kraftnettet på Vestlandet. Det bør derfor tilrettelegges for en framtidsrettet løsning nå.

Helleland påpeker også at luftlinjen over båthavna virker sjenerende og henger lavt over innseilingen til havna. Dersom kabel ikke blir valgt som løsning på hele strekningen, foreslår han at det iverksettes avbøtende tiltak for å redusere den visuelle påvirkningen av kabelmuffeanlegget ved golfbanen. Dette kan for eksempel være etablering av vegetasjon som skjermer anlegget mot vei og innsyn, bruk av grønnfarget betong, utsmykking eller kunst på betongflatene, eller redusert bruk av betong, eventuelt ved å benytte aluminium som et lokalt og historisk referansemateriale.

Statnett: *Forbindelse fra Husnes til Børtveit er ikke planlagt eller omsøkt per i dag. Kabelmuffeanlegget eller kabelnedføring/endemuffer, som det nok mer korrekt burde stått i detaljplan, er en løsning for å forbinde nye Onarheim transformatorstasjon med den eksisterende Børtveitforbindelsen. Endemuffer ble omsøkt i konsesjonssøknad for Onarheim transformatorstasjon.*

I melding for 420 kV forbindelse mellom Blåfalli-Mauranger-Samnanger (som passerer Rosendal) er det vurdert at tomt for muffeanlegg for alternativ 3.0 vil omfatte et areal fra 6000 – 10 000 m². Størrelsen på muffeanleggene vil variere med hensyn til krav om funksjon, sikring, omkringliggende terreng, adkomst, mm. Ved Husnes vil kabelnedføring/endemuffer være betraktelig mindre enn som beskrevet ved Rosendal.

Forbindelse fra Husnes til Børtveit er ikke planlagt eller omsøkt per i dag. Det er ikke planlagt betong på kabelmuffeanlegg (kabelnedføring/endemuffer).

Anna Elna E. skriver i brev av 12. september 2025 på vegne av den nystiftede organisasjonen *Samarbeidsrådet for natur i Kvinnherad*. Hun påpeker at selv om endringen som nå er på høring omtales som en justering av tidligere gitt konsesjon, stiller rådet spørsmål ved behovet for en større transformatorstasjon. Ekeland uttrykker bekymring for at utvidelsen vil beslaglegge mer areal og natur i et område som allerede er sterkt påvirket av inngrep.

Hun viser til at arbeidet med 420 kV-forbindelsen til Gismarvik allerede er i gang, og mener at dette burde være tilstrekkelig for kraftbehovet i regionen. Samarbeidsrådet frykter at utvidelsen av transformatorstasjonen kan være knyttet til framtidige planer om vindkraftutbygging i Kvinnherad, og minner om at kommunen har vedtatt å være en *nei-til-vindkraftkommune*, med bred lokal motstand mot slike prosjekter.

Ekeland viser også til at det på informasjonsmøtet ble opplyst at den gamle kraftledningen over golfbanen på Husnes skulle fjernes, men at dette ikke ser ut til å være fulgt opp i planene. Hun uttrykker skuffelse over dette, ettersom fjerning av ledningen ville hatt en positiv visuell effekt både for beboere i området og for brukere av golfbanen og turstien.

Statnett: *Ledningen over golfbanen er ikke en del av omfanget for Onarheim transformatorstasjon. Forbindelsen videre til Børtveit vil omsøkes på et senere tidspunkt.*

Formålet til den nye transformatorstasjonen og tilhørende ledningsforbindelser er omtalt både i konsesjonssøknad og innledningsvis i detaljplanen.

Geir Helland skriver i brev av 9. september 2025 at han viser til høringen av detaljplan og endringssøknad for Onarheim transformatorstasjon. Han påpeker at ett av punktene i detaljplanen berører hans eiendom, nærmere bestemt den planlagte permanente tilkomstveien (T9) til mastepunkt 43, som skal forlenges med omtrent 100 meter. Helland opplyser at han ikke er direkte berørt av forlengelsen og ikke har innvendinger mot selve utvidelsen, men han opprettholder sin innsigelse mot den planlagte permanente plasseringen av veien over eiendommen, innenfor det området som tidligere har vært benyttet som riggområde.

Han forklarer at veien i framtiden skal brukes som traktor- og tømmervei, og at han selv planlegger å forlenge den videre langs tomtegrensen. I den foreliggende planen er veien tegnet inn mellom de nye mastepunktene 43 og 44, og rundt mastepunkt 43 på nedsiden. Helland ønsker at veien i stedet flyttes til oversiden av mastepunktene og legges i en rettere linje fra der den går i overkant av dyrket mark, slik at han slipper å kjøre mellom mastepunktene med tømmer i framtiden.

Videre viser han til at det skal settes opp nytt gjerde langs grensen mot naboeiendommen etter at arbeidet med mastepunktene er ferdigstilt. Han påpeker at mastepunkt 43 i dag ligger nær grensen, og at tilkomstveien som planlagt vil komme tett inntil gjerdet, noe som kan gjøre hans egen planlagte veiforlenging vanskelig uten å komme inn på naboens grunn.

Helland opplyser også at han har fått godkjent nydyrking av riggarealet etter at Statnett er ferdig med arbeidet, og at området skal brukes som sauebeite. Han mener derfor at Statnett fortsatt vil ha god tilgang til mastepunktene selv om tilkomstveien flyttes til oversiden av mastepunktene. Han legger ved kart som viser hans forslag til justert plassering av permanent tilkomstvei.

Statnett: *Som det står i detaljplan, kapittel 5.2.9, skal T9 føres frem til mastepunkter 43. I vedlagt detaljplankart er veien tegnet som i konsesjonssøknad, men det står at endelig plassering av vei gjennom rigg- og anleggsareal P2 må avgjøres på stedet av entreprenør i samråd med grunneier. Etter endt anleggsvirksomhet vil veien kunne benyttes til fremtidig ledningsinspeksjon etter avtale med grunneier. Statnett vil med dette tilrettelegge for at grunneier kan utforme veien etter eget ønske så lenge tilgang til mastepunkter 43 kan realiseres.*